Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

►**B** **EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2004/35/EB**

2004 m. balandžio 21 d.

dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti)

(OL L 143, 2004 4 30, p. 56)

iš dalies keičiama:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►**M1**	Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/21/EB 2006 m. kovo 15 d.	L 102	15	2006 4 11
►**M2**	Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB 2009 m. balandžio 23 d.	L 140	114	2009 6 5

▼B

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2004/35/EB

2004 m. balandžio 21 d.

dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ([1]),

atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([2]),

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydamiesi Sutarties ([3]) 251 straipsnyje nustatytos tvarkos, pagal 2004 m. kovo 10 d. Taikinimo komiteto patvirtintą bendrąjį tekstą,

kadangi:

(1) Šiuo metu bendrijoje yra daug užterštų vietovių, keliančių didelį pavojų sveikatai, ir per paskutinius dešimtmečius labai paspartėjo biologinės įvairovės nykimas. Nesiimant priemonių ateityje padidės vietovių užterštumas ir dar sumažės biologinė įvairovė. Žalos aplinkai išvengimas (prevencija) ir ištaisymas, tiek kiek įmanoma, padeda įgyvendinti Sutartyje nustatytos Bendrijos aplinkos politikos tikslus ir uždavinius. Priimant sprendimus dėl žalos ištaisymo turėtų būti atsižvelgiama į vietos sąlygas.

(2) Žalos aplinkai išvengimas ir ištaisymas turėtų būti įgyvendinamas plėtojant Sutartyje nurodytą „teršėjas moka“ principą ir laikantis tolydžios plėtros principo. Šios direktyvos pagrindinis principas turėtų būti tai, kad subjektas, kurio veikla sukėlė žalą arba neišvengiamą (realią) tokios žalos grėsmę aplinkai, turi būti finansiškai atsakingas, kad paskatintų subjektus priimti priemones ir vystyti technologijas žalos aplinkai pavojui sumažinti, kad sumažintų savo galimą finansinę atsakomybę.

(3) Kadangi šios direktyvos tikslo, būtent sukurti žalos aplinkai prevencijos ir ištaisymo visuomenei tinkama (protinga) kaina bendrą sistemą, valstybės narės negali pakankamai pasiekti, ir todėl dėl šios direktyvos apimties ir jos poveikio kitiems Bendrijos teisės aktams, būtent 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvai 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos ([4]), 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvai 92/43/EB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos ir floros apsaugos ([5]) ir 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2000/60/EB, nustatančiai Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus ([6]), jis gali būti geriau įgyvendintas Bendrijos lygiu, Bendrija gali priimti priemones pagal Sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidiarumo principą. Pagal minėtame straipsnyje nustatytą proporcingumo

([1]) OL C 151 E, 2002 6 25, p. 132.
([2]) OL C 241, 2002 10 7, p. 162.
([3]) 2003 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje), 2003 m. rugsėjo 18 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 277 E, 2003 11 18, p. 10) ir 2003 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento rezoliucija ir 2004 m. kovo 30 d. Tarybos sprendimas.
([4]) OL L 103, 1979 4 25, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 807/2003 (OL L 122, 2003 5 16, p. 36).
([5]) OL L 206, 1992 7 22, p. 7. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).
([6]) OL L 327, 2000 12 22, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Sprendimu Nr. 2455/2001/EB (OL L 331, 2001 12 15, p. 1.)

▼B

principą ši direktyva nenumato nieko, kas nėra būtina siekiant šio tikslo.

(4) Žalą aplinkai taip pat sudaro oro dalelių padaryta žala, jei ji sukelia žalą vandeniui, žemei arba saugomoms rūšims, arba natūralioms buveinėms.

(5) Turėtų būti apibrėžtos sąvokos, svarbios, kad būtų teisingai interpretuojama ir taikoma šioje direktyvoje nustatyta sistema, ypač, susijusios su žalos aplinkai apibrėžimu. Jei svarstoma, ginčytina sąvoka kyla iš kitų atitinkamų Bendrijos teisės aktų, turėtų būti naudojamas tas pats apibrėžimas, kad būtų galima naudoti bendrus kriterijus ir skatinti vienodą taikymą.

(6) Saugomos rūšys ir natūralios buveinės taip pat galėtų būti apibrėžtos darant nuorodą į rūšis ir buveines, saugomas nacionaliniais gamtos apsaugos teisės aktais. Nepaisant to, turėtų būti atsižvelgiama į konkrečias situacijas, kai Bendrijos arba lygiaverčiai nacionalinės teisės aktai leidžia nukrypti nuo aplinkai taikomos apsaugos lygio.

(7) Siekiant įvertinti šioje direktyvoje apibrėžtą žalą žemei, pageidautina naudoti rizikos įvertinimo procedūras, skirtas nustatyti neigiamo poveikio mastą žmogaus sveikatai.

(8) Žalos aplinkai atžvilgiu ši direktyva turėtų būti taikoma profesinėms veikloms, keliančioms pavojų žmogaus sveikatai arba aplinkai. Šios veiklos iš esmės turėtų būti nustatomos darant nuorodą į atitinkamus Bendrijos teisės aktus, nustatančius reikalavimus, susijusius su tam tikromis veiklomis arba technologijomis, kurios laikomos keliančiomis galimą arba tikrą pavojų žmonių sveikatai arba aplinkai.

(9) Dėl žalos saugomoms rūšims ir natūralioms buveinėms ši direktyva taip pat turėtų būti taikoma visoms kitoms profesinėms veikloms, nei tos, kurios darant nuorodą į Bendrijos teisės aktus jau tiesiogiai arba netiesiogiai nustatytos kaip keliančios realų arba galimą pavojų žmogaus sveikatai arba aplinkai. Tokiais atvejais subjektas turėtų būti atsakingas pagal šią direktyvą tik tada, jei jis yra kaltas arba neatsargus.

(10) Beatodairiškai turėtų būti atsižvelgiama į Euratomo sutartį ir atitinkamas tarptautines konvencijas ir į Bendrijos teisės aktus, išsamiau ir griežčiau reglamentuojančius šios direktyvos taikymo sričiai priklausančių veiklų vykdymą. Ši direktyva, kuri nurodydama kompetentingų institucijų įgaliojimus nenustato įstatymų kolizijos papildomų taisyklių, nepažeidžia teismų tarptautinės jurisdikcijos taisyklių, nustatytų, *inter alia*, 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo ([1]). Ši direktyva neturėtų būti taikoma veikloms, kurių pagrindinis tikslas – tarnauti krašto apsaugai arba tarptautiniam saugumui.

(11) Šios direktyvos tikslas – išvengti žalos aplinkai ir atlyginti ją, ir ši direktyva nedaro įtakos teisei į kompensaciją už įprastinę žalą, skiriamą pagal bet kurį atitinkamą tarptautinį susitarimą reguliuojantį civilinę atsakomybę.

(12) Dauguma valstybių narių yra tarptautinių susitarimų, susijusių su civiline atsakomybe konkrečiose srityse, šalys. Šios valstybės narės turėtų turėti galimybę išlikti tokiomis šalimis po šios direktyvos įsigaliojimo, o kitos Valstybės narės neturėtų prarasti teisės tapti tokių susitarimų šalimis.

([1]) OL L 12, 2001 1 16, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1496/2002 (OL L 225, 2002 8 22, p. 13).

▼B

(13) Ne visa žala aplinkai gali būti atlyginta taikant atsakomybės mechanizmą. Norint veiksmingai taikyti šį mechanizmą, turi būti nustatytas vienas arba keli teršėjai, žala turėtų būti konkreti ir apskaičiuojama, ir turėtų būti nustatytas priežastinis ryšys tarp žalos ir nustatyto teršėjo arba teršėjų. Todėl atsakomybė nėra tinkama priemonė kovoti su plačiai paplitusia, pasklidąja tarša, kai neigiamo poveikio aplinkai neįmanoma susieti su tam tikrų atskirų subjektų veiksmais arba neveikimu.

(14) Ši direktyva netaikoma asmens sužalojimo atvejams, žalai, padarytai privačiai nuosavybei, arba bet kokiems ekonominiams nuostoliams ir nedaro įtakos jokioms teisėms, susijusioms su šiomis žalos rūšimis.

(15) Kadangi žalos aplinkai išvengimas ir jos atlyginimas yra užduotis, tiesiogiai prisidedanti prie Bendrijos aplinkos politikos, valstybinės valdžios institucijos turėtų užtikrinti šioje direktyvoje nustatytos sistemos tinkamą įgyvendinimą ir vykdymą.

(16) Aplinkos atkūrimas turėtų vykti veiksmingai, užtikrinant, kad būtų pasiekiami atitinkami atkūrimo tikslai. Todėl turėtų būti nustatyta bendra programa, kurios tinkamą taikymą turėtų prižiūrėti kompetentinga institucija.

(17) Atitinkamos nuostatos turėtų būti priimtos toms situacijoms, kai keli žalos aplinkai atvejai įvyksta taip, kad kompetentinga institucija negali užtikrinti, jog visos būtinos žalos ištaisymo (atlyginimo) priemonės galėtų būti taikomos tuo pačiu metu. Tokiu atveju kompetentinga institucija turėtų turėti teisę nuspręsti, kurį žalos aplinkai atvejį reikia ištaisyti pirmiausia.

(18) Pagal principą „teršėjas moka“ subjektas, padarantis žalą aplinkai arba sukeliantis neišvengiamą (realią) tokios žalos grėsmę, iš esmės turėtų atlyginti būtinų žalos prevencijos arba ištaisymo (atlyginimo) priemonių išlaidas. Jei kompetentinga institucija, pati arba per trečiąją šalį, veikia už subjektą, ši institucija turėtų užtikrinti, kad jos patirtos išlaidos būtų susigrąžintos iš šio subjekto. Taip pat reikia, kad šie subjektai galiausiai padengtų žalos aplinkai įvertinimo išlaidas ir, jei reikia, tokios žalos susidarymo neišvengiamos (realios) grėsmės įvertinimo išlaidas.

(19) Valstybės narės gali nustatyti, kad būtų taikomas vienodas tarifas apskaičiuojant susigrąžintinas administravimo, teisines, vykdymo užtikrinimo ir kitas bendrąsias išlaidas.

(20) Subjekto neturėtų būti reikalaujama padengti žalos prevencijos arba jos ištaisymo (atlyginimo) veiksmų, vykdomų pagal šią direktyvą, išlaidų, jei toji žala arba neišvengiama jos grėsmė susidaro dėl tam tikrų, nuo subjekto nepriklausančių įvykių. valstybės narės gali nereikalauti subjektų, kurie nėra kalti arba neatsargūs, padengti žalos ištaisymo (atlyginimo) priemonių išlaidas, jei minėtą žalą sukelia aiškiai leista emisija į aplinką arba įvykiai arba, jei žalos galimybės nebuvo galima numatyti įvykio arba emisijos į aplinką metu.

(21) Subjektai turėtų padengti žalos prevencijos priemonių išlaidas, jei šių priemonių turėjo būti imtasi savaime laikantis įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių jų veiklą arba bet kokio leidimo arba įgaliojimo sąlygas.

(22) Valstybės narės gali sukurti nacionalines taisykles, taikomas išlaidų paskirstymui tada, jei yra atsakingos kelios šalys. Visų pirma valstybės narės gali atsižvelgti į produktų naudotojų, kuriems atsakomybė už žalą aplinkai neturėtų būti taikoma tokiomis pat sąlygomis kaip ir šių produktų gamintojams, konkrečią situaciją. Tokiu atveju atsakomybė turėtų būti paskirstoma pagal nacionalinės teisės aktus.

▼B

(23) Kompetentingos institucijos turėtų turėti teisę susigrąžinti iš subjektų žalos prevencijos arba jos ištaisymo (atlyginimo) priemonių išlaidas per protingą laikotarpį nuo šių priemonių įvykdymo datos.

(24) Būtina užtikrinti, kad būtų sukurtos veiksmingos įgyvendinimo ir vykdymo užtikrinimo priemonės, užtikrinant, kad atitinkamai būtų apsaugoti susijusių subjektų ir kitų suinteresuotų šalių teisėti interesai. Kompetentingos institucijos turėtų būti atsakingos už konkrečias užduotis, kurioms reikia atitinkamos administravimo nuožiūros, būtent joms turėtų tekti pareiga įvertinti žalos reikšmingumą (dydį) ir nustatyti, kokių žalos ištaisymo (atlyginimo) priemonių turėtų būti imtasi.

(25) Asmenys, kuriuos neigiamai paveikė arba gali paveikti žala aplinkai, turėtų turėti teisę paprašyti kompetentingos institucijos imtis veiksmų. Tačiau aplinkos apsauga yra išsklaidytas interesas, dėl kurio individualūs asmenys ne visada imsis veiksmų arba neturės galimybės imtis veiksmų. Todėl aplinkos apsaugą skatinančioms nevyriausybinėms organizacijoms turėtų būti suteikiama galimybė tinkamai prisidėti prie šios direktyvos įgyvendinimo.

(26) Atitinkami suinteresuoti fiziniai arba juridiniai asmenys turėtų turėti galimybę naudotis kompetentingų institucijų sprendimų, veiksmų arba neveikimo peržiūrėjimo procedūromis.

(27) Valstybės narės turėtų imtis priemonių paskatinti subjektus naudotis atitinkamu draudimu arba kitomis finansinės apsaugos formomis ir finansinės apsaugos instrumentų ir rinkos plėtojimu, siekiant veiksmingai padengti šioje direktyvoje numatytus finansinius įsipareigojimus.

(28) Jei žala aplinkai kenkia arba gali pakenkti kelioms valstybėms narėms, šios valstybės narės turėtų bendradarbiauti tam, kad užtikrintų tinkamą ir veiksmingą bet kokios žalos aplinkai prevencijos ir jos ištaisymo (atlyginimo) veiklą. valstybės narės gali siekti susigrąžinti žalos prevencijos arba jos ištaisymo (atlyginimo) veiklos išlaidas.

(29) Ši direktyva neturėtų trukdyti valstybėms narėms išsaugoti arba priimti griežtesnes nuostatas, susijusias su žalos aplinkai Prevencija ir ištaisymu (atlyginimu); ji taip pat neturėtų trukdyti valstybėms narėms priimti atitinkamų priemonių, susijusių su dvigubo išlaidų susigrąžinimo situacijomis, kai tuo pačiu metu veiksmų imasi kompetentinga institucija pagal šią direktyvą ir asmuo, kurio turtui padaryta žala aplinkai.

(30) Šios direktyvos nuostatos neturėtų būti taikomos žalai, padarytai prieš šios direktyvos įgyvendinimo termino pabaigą.

(31) Valstybės narės turėtų pateikti Komisijai ataskaitą apie šios direktyvos taikymo srityje įgytą patyrimą, kad leistų jai išnagrinėti, atsižvelgiant į poveikį tolydžiai plėtrai ir būsimą pavojų aplinkai, ar reikia peržiūrėti šią direktyvą,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šios direktyvos tikslas – sukurti atsakomybės už aplinkos apsaugą sistemą pagal „teršėjas moka“ principą, siekiant išvengti žalos aplinkai ir ištaisyti (atlyginti) ją.

▼B

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šioje direktyvoje taikomi tokie apibrėžimai:

1. „žala aplinkai“ tai:

   a) saugomoms rūšims ir natūralioms buveinėms daroma žala, kuri daro reikšmingą neigiamą poveikį siekiant tokių buveinių arba rūšių palankiausios apsaugos būklės arba palaikant ją. Tokio poveikio reikšmingumas turi būti vertinamas darant nuorodą į pirminę būklę, atsižvelgiant į I priede nustatytus kriterijus;

      Į žalą saugomoms rūšims ir natūralioms buveinėms neįeina prieš tai nustatytas neigiamas poveikis dėl subjekto veiklos, kurią aiškiai leido vykdyti atitinkamos institucijos pagal nuostatas, įgyvendinančias Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnio 3 ir 4 dalis arba 16 straipsnį arba Direktyvos 79/409/EEB 9 straipsnį, arba, jei tai yra Bendrijos teisės aktais nereglamentuotos buveinės ir rūšys, pagal aplinkos apsaugą reglamentuojančių nacionalinės teisės aktų atitinkamas nuostatas.

   b) žala vandeniui, kuri daro reikšmingą neigiamą poveikį tų vandenų ekologinei, cheminei ir (arba) kiekybinei būklei ir (arba) ekologiniam potencialui (pajėgumui), apibrėžtam Direktyvoje 2000/60/EB, išskyrus neigiamą poveikį tada, kai taikoma minėtos direktyvos 4 straipsnio 7 dalis;

   c) žala žemei, kuri yra bet koks žemės užteršimas, kuris kelia didelį pavojų, kad žmonių sveikatą gali neigiamai paveikti medžiagų, preparatų, organizmų arba mikroorganizmų tiesioginis arba netiesioginis naudojimas žemėje, ant jos arba po ja;

2. „žala“: tai tiesioginis arba netiesioginis gamtos ištekliaus išmatuojamas neigiamas pasikeitimas arba gamtos išteklio susijusios savybės, funkcijos išmatuojamas pablogėjimas;

3. „saugomos rūšys ir natūralios buveinės“ tai:

   a) rūšys, paminėtos Direktyvos 79/409/EEB 4 straipsnio 2 dalyje arba išvardytos jos I priede, arba išvardytos Direktyvos 92/43/EEB II ir IV prieduose;

   b) rūšių buveinės, paminėtos Direktyvos 79/409/EEB 4 straipsnio 2 dalyje arba išvardytos jos I priede, arba išvardytos Direktyvos 92/43/EEB II priede, ir natūralios buveinės, išvardytos Direktyvos 92/43/EEB I priede, ir Direktyvos 92/43/EEB IV priede išvardytų rūšių veisimosi vietos arba poilsio vietos; ir

   c) jei valstybė narė nustato, minėtuose prieduose neišvardytos buveinės arba rūšys, kurias valstybė narė nurodo siekdama tokių pačių, kaip ir minėtose dviejose direktyvose nustatytų, tikslų;

4. „apsaugos būklė“ tai:

   a) jei tai yra natūrali buveinė, visa įtaka natūraliai buveinei ir jos tipinėms rūšims, kuri gali paveikti jos ilgalaikį natūralų paplitimą, struktūrą ir funkcijas, bei jos būdingų rūšių ilgalaikį išlikimą valstybės narės Europos teritorijoje, kuriai taikoma Sutartis, arba valstybės narės teritorijoje arba šios buveinės natūraliame areale, priklausomai nuo atvejo;

      Natūralios buveinės apsaugos būklė laikoma „palankia“, jei:

      — jos natūralus arealas ir plotai, kuriuos ji apima šiame areale, yra pastovūs ar didėja,

▼B

— egzistuoja ir panašu, kad artimoje ateityje ir toliau egzistuos jos ilgalaikiam išlikimui būtina konkreti struktūra ir funkcijos,

— jos būdingų rūšių apsaugos būklė yra palanki pagal b) punkto apibrėžimą;

b) jei tai yra rūšys, visa įtaka toms rūšims, kuri gali paveikti jos populiacijų ilgalaikį natūralų paplitimą ir gausumą valstybės narės Europos teritorijoj, kuriai taikoma Sutartis, arba valstybės narės teritorijoje arba šios rūšies natūraliame areale, priklausomai nuo atvejo;

Rūšių apsaugos būklė laikoma „palankia“, jei:

— tos rūšies populiacijos dinamikos duomenys rodo, kad ilgu laikotarpiu ji išsilaiko kaip gyvybinga jos natūralių buveinių dalis,

— rūšių natūralus arealas nei mažėja, nei turi tendenciją sumažėti artimoje ateityje, ir

— buveinė yra ir greičiausiai išliks pakankamai didelė, kad išlaikytų savo populiacijas ilgą laikotarpį;

5. „vandenys“: tai visi vandenys, kuriems taikoma Direktyva 2000/60/EB;

6. „subjektas“: tai fizinis arba juridinis, privatus arba viešasis asmuo, kuris vykdo arba kontroliuoja profesinę veiklą, arba, jei tai numatyta nacionalinės teisės aktuose, asmuo, kuriam deleguota tokios veiklos techninio vykdymo sprendžiamoji ekonominė galia, įskaitant ir tokios veiklos leidimo arba įgaliojimo turėtoją arba asmenį, registruojantį tokią veiklą arba pranešantį (teikiantį žinias) apie ją;

7. „profesinė veikla“: tai bet kokia veikla, vykdoma kaip ūkinė veikla, verslas arba įmonė, nepriklausomai nuo to, ar ji yra privati, viešoji, siekianti arba nesiekianti pelno;

8. „emisija“: tai medžiagų, preparatų, organizmų arba mikroorganizmų išleidimas į aplinką, kaip žmonių veiklos rezultatas;

9. „neišvengiama (reali) žalos grėsmė“: tai pakankama tikimybė, kad artimoje ateityje bus padaryta žala aplinkai;

10. „prevencinės priemonės“: tai bet kurios priemonės, kurių imamasi reaguojant į įvykį, veiksmą arba neveikimą, dėl kurio iškyla neišvengiama žalos aplinkai grėsmė, siekiant išvengti šios žalos arba ją sumažinti;

11. „ištaisymo priemonės“: tai veiksmas arba veiksmų derinys, taip pat ir švelninančios arba laikinosios priemonės, skirtos atstatyti, atkurti arba pakeisti pažeistus gamtos išteklius ir (arba) pablogėjusias savybes (funkcijas), arba suteikti tokių išteklių arba savybių (funkcijų) lygiavertę alternatyvą, kaip numatyta II priede;

12. „gamtos ištekliai“: tai saugomos rūšys arba natūralios buveinės, vanduo ir žemė;

13. „savybės (funkcijos)“ ir „gamtos išteklių savybės (funkcijos)“: tai funkcijos, kurias atlieka gamtos išteklius kito gamtos ištekliaus arba visuomenės naudai;

14. „pirminė būklė“: tai būklė žalos gamtos ištekliams ar jų savybėms (funkcijoms) atsiradimo metu, kuri būtų buvusi, jei žala aplinkai nebūtų padaryta, kuri įvertinama atsižvelgiant į turimą geriausią informaciją;

15. „atstatymas“, taip pat ir „natūralus atsistatymas“: vandens, saugomų rūšių ir natūralių buveinių atveju, – tai pažeistų gamtos išteklių ir (arba) pablogėjusių savybių (funkcijų) sugrąžinimas į

▼B

pirminę būklę arba, žalos žemei atveju, – tai didelio pavojaus, kad gali būti neigiamas poveikis žmonių sveikatai, panaikinimas;

16. „išlaidos“: tai išlaidos, kurias pateisina poreikis užtikrinti tinkamą ir veiksmingą šios direktyvos įgyvendinimą, įskaitant išlaidas, įvertinant žalą aplinkai, neišvengiamą (realią) tokios žalos grėsmę, veiksmų, taip pat administracinių, teisinių, alternatyvas, bei vykdymo išlaidas duomenų rinkimo išlaidas ir kitas bendrąsias išlaidas, stebėjimo ir priežiūros išlaidas.

3 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma:

a) aplinkos žalai, kilusiai dėl bet kurios III priede išvardytos profesinės veiklos, ir neišvengiamai tokios žalos grėsmei, kilusiai dėl tokių veiklų;

b) žalai saugomoms rūšims ir natūralioms buveinėms, kilusiai dėl bet kurios kitos, nei išvardinta III priede, profesinės veiklos, ir neišvengiamai (realiai) tokios žalos grėsmei, kuri iškyla dėl tokių veiklų, kai tik subjektas buvo kaltas ar neatsargus.

2. Ši direktyva taikoma nepažeidžiant griežtesnių Bendrijos teisės aktų, reglamentuojančių šios direktyvos taikymo sričiai priklausančių veiklų vykdymą, ir nepažeidžiant Bendrijos teisės aktų, kuriuose pateikiamos taisyklės dėl jurisdikcijos neatitikimų.

3. Nepažeidžiant atitinkamų nacionalinės teisės aktų, ši direktyva nesuteikia privatiems asmenims teisės į kompensaciją už žalą aplinkai arba už tokios žalos neišvengiamą grėsmę.

4 straipsnis

Išimtys

1. Ši direktyva netaikoma aplinkos žalai arba tokios žalos neišvengiamai grėsmei, kurią sukelia:

a) ginkluotas konfliktas, karo veiksmai, pilietinis karas arba maištas;

b) nepaprastas, neišvengiamas ir nenugalimas gamtos reiškinys.

2. Ši direktyva netaikoma aplinkos žalai arba tokios žalos neišvengiamai grėsmei, kurią sukelia įvykis, kurio atsakomybę arba kompensaciją reglamentuoja IV priede išvardytos tarptautinės konvencijos, taip pat ir būsimi jų pakeitimai, galiojančios toje valstybėje narėje.

3. Ši direktyva nepažeidžia subjekto teisės apriboti savo atsakomybę pagal nacionalinės teisės aktus, įgyvendinančius 1976 m. Konvenciją dėl atsakomybės pagal jūrinius reikalavimus ribojimo (LLMC), taip pat ir būsimus šios konvencijos pakeitimus, arba 1988 m. Strasbūro konvenciją dėl Vidaus navigacijos atsakomybės ribojimo (CLNI), taip pat ir būsimus šios konvencijos pakeitimus.

4. Ši direktyva netaikoma tokiam branduoliniam pavojui arba aplinkos žalai, arba tokios žalos neišvengiamai grėsmei, kurią gali sukelti Europos Atominės Energijos Bendrijos steigimo sutarties reglamentuojamos veiklos, arba įvykis arba veikla, kurių atsakomybę arba kompensaciją reguliuoja V priede išvardyti tarptautiniai dokumentai, taip pat ir būsimi jų pakeitimai.

5. Ši direktyva taikoma tik tai aplinkos žalai arba neišvengiamai tokios žalos grėsmei, kurią sukelia išplitusi tarša, tik tada, jei įmanoma nustatyti priežastinį ryšį šios žalos ir konkrečių subjektų veiklos.

6. Ši direktyva netaikoma veikloms, kurių pagrindinė paskirtis – tarnauti krašto apsaugai arba tarptautiniam saugumui, nei veikloms, kurių vienintelė paskirtis – apsaugoti nuo stichinių nelaimių.

▼B

5 straipsnis

Prevencinė veikla

1. Jei žala aplinkai dar nepadaryta, bet yra neišvengiama (reali) grėsmė, kad tokia žala atsiras, subjektas nedelsdamas imasi būtinų prevencinių priemonių.

2. Valstybės narės nustato, kad tada, jei reikia, ir jei nepaisant subjekto taikomų prevencinių priemonių neišvengiama aplinkos žalos grėsmė neišnyksta, subjektai nedelsdami turi pranešti kompetentingai institucijai visus svarbius šios situacijos aspektus.

3. Kompetentinga institucija bet kuriuo metu gali:

a) reikalauti, kad subjektas pateiktų informaciją apie bet kokią žalos aplinkai neišvengiamą grėsmę arba įtartinais atvejais, įtarus tokią neišvengiamą grėsmę;

b) reikalauti, kad subjektas imtųsi būtinų prevencinių priemonių;

c) duoti nurodymus subjektui, kurių jis turi laikytis dėl taikytinų būtinų prevencinių priemonių; arba

d) pati imtis būtinų prevencinių priemonių.

4. Kompetentinga institucija reikalauja, kad subjektas imtųsi prevencinių priemonių. Jei subjektas nevykdo straipsnio 1 dalyje arba 3 dalies b) arba c) punktuose nustatytų įsipareigojimų, negali būti nustatytas arba nereikalaujama, kad jis padengtų(atlygintų) išlaidas pagal šią direktyvą, kompetentinga institucija gali pati imtis šių priemonių.

6 straipsnis

Žalos ištaisymo (atlyginimo) veikla

1. Jei padaryta žala aplinkai, subjektas nedelsdamas praneša kompetentingai institucijai visus svarbius situacijos aspektus ir imasi:

a) visų įgyvendinamų priemonių, kad nedelsdamas kontroliuotų, sustabdytų, pašalintų arba kitaip tvarkytų atitinkamus teršalus ir (arba) kitus žalą sukeliančius veiksnius tam, kad apribotų arba padėtų išvengti tolimesnės žalos aplinkai ir neigiamo poveikio žmonių sveikatai ir tolimesnio savybių(funkcijų) pablogėjimo, ir

b) būtinų žalos ištaisymo priemonių pagal 7 straipsnį.

2. Kompetentinga institucija bet kuriuo metu gali:

a) reikalauti, kad subjektas pateiktų papildomą informaciją apie bet kokią padarytą žalą;

b) imtis, reikalauti, kad subjektas imtųsi, arba duoti nurodymus subjektui dėl visų įgyvendinamų priemonių, kad nedelsdamas kontroliuotų, sustabdytų, pašalintų arba kitaip tvarkytų atitinkamus teršalus ir (arba) kitus žalą sukeliančius veiksnius tam, kad apribotų arba padėtų išvengti tolimesnės žalos aplinkai ir neigiamo poveikio žmonių sveikatai ir tolimesnio funkcijų pablogėjimo;

c) reikalauti, kad subjektas imtųsi būtinų žalos ištaisymo priemonių;

d) duoti subjektui privalomus vykdyti nurodymus, dėl taikytinų būtinų žalos ištaisymo priemonių; arba

e) pati imtis būtinų žalos ištaisymo priemonių.

3. Kompetentinga institucija reikalauja, kad subjektas imtųsi žalos ištaisymo priemonių. Jei subjektas nevykdo straipsnio 1 dalyje arba 2 dalies b), c) arba d) punktuose nustatytų įpareigojimų, negali būti nustatytas arba nereikalaujama, kad jis atlygintų išlaidas pagal šią direktyvą, kompetentinga institucija gali, jeigu nėra kitos išeities, imtis šių priemonių pati.

▼B

7 straipsnis

Žalos ištaisymo priemonių nustatymas

1. Subjektai pagal II priedą nustato galimas žalos ištaisymo priemones ir pateikia jas kompetentingai institucijai patvirtinti, jei kompetentinga institucija nesiėmė veiksmų pagal 6 straipsnio 2 dalies e punktą ir 3 dalį.

2. Kompetentinga institucija nusprendžia, kokių žalos ištaisymo priemonių reikia imtis pagal II priedą ir bendradarbiaudama su atitinkamu subjektu, kaip reikalaujama.

3. Kai įvyksta keli žalos aplinkai atvejai ir kompetentinga institucija negali užtikrinti, jog būtinos žalos ištaisymo priemonės būtų taikomos tuo pačiu metu, kompetentinga institucija turi teisę nuspręsti, kurią žalą aplinkai reikia ištaisyti pirmiausia.

Priimdama tokį sprendimą kompetentinga institucija atsižvelgia, *inter alia*, į tų skirtingų žalos aplinkai atvejų pobūdį, apimtį ir sunkumą, ir į natūralaus atsistatymo galimybę. Taip pat atsižvelgiama į pavojų žmogaus sveikatai.

4. Kompetentinga institucija ragina 12 straipsnio 1 dalyje nurodytus asmenis ir visais atvejais asmenis, kurių žemėje būtų vykdomos žalos ištaisymo priemonės, pateikti savo pastebėjimus, ir atsižvelgia į šiuos pastebėjimus.

8 straipsnis

Žalos prevencijos ir ištaisymo (atlyginimo) išlaidos

1. Subjektas padengia pagal šią direktyvą taikytų žalos prevencijos ir ištaisymo (atlyginimo) veiksmų išlaidas.

2. Pagal straipsnio 3 ir 4 dalis kompetentinga institucija, *inter alia*, pasinaudodama turto užstatu arba subjekto, sukėlusio žalą arba neišvengiamą (realią) žalos grėsmę, kitomis atitinkamomis garantijomis, susigrąžina išlaidas, kurias ji patyrė dėl žalos prevencijos ar ištaisymo veiksmų, taikytų pagal šią direktyvą.

Tačiau kompetentinga institucija gali nuspręsti nesusigrąžinti visų išlaidų, jei su tokiu susigrąžinimu susijusios reikalingos išlaidos viršytų susigrąžintiną sumą arba, jei subjektas negali būti nustatytas.

3. Subjekto nereikalaujama padengti pagal šią direktyvą taikytų žalos prevencijos arba ištaisymo veiksmų išlaidų, jei jis gali įrodyti, kad žalą aplinkai arba neišvengiamą (realią) tokios žalos grėsmę sukėlė:

a) trečioji šalis, ir ji atsirado nepaisant to, kad buvo taikytos reikiamos saugumo priemonės; arba

b) valdžios institucijos privalomo įsakymo arba nurodymo laikymasis, išskyrus įsakymą arba nurodymą, priimtą dėl emisijos arba įvykio, kurį sukėlė paties subjekto veikla.

Tokiais atvejais valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad sudarytų subjektui galimybę susigrąžinti patirtas išlaidas.

4. valstybės narės gali leisti subjektui nepadengti pagal šią direktyvą vykdomų žalos jos ištaisymo veiksmų išlaidų, jei jis įrodo, kad jis nekaltas arba nebuvo aplaidus ir, kad žalą aplinkai sukėlė:

a) emisija arba įvykis, kuris yra aiškiai leidžiamas ir atitinka visas sąlygas leidimo, suteikto pagal taikomus nacionalinės teisės aktus ir reglamentus, įgyvendinančius III priede nurodytas Bendrijos priimtas įstatymines priemones, taikomas emisijos arba įvykio metu;

b) emisija arba veikla, arba bet koks produkto naudojimas veikloje, jei subjektas įrodo, kad tokia veikla negalėjo padaryti žalos aplinkai, atsižvelgiant į mokslines ir technines žinias tada, kai įvyko emisija arba veikla.

▼B

5. Priemonės, kurių kompetentinga institucija imasi pagal 5 straipsnio 3 ir 4 dalis ir 6 straipsnio 2 ir 3 dalis, nesumažina atitinkamo subjekto atsakomybės pagal šią direktyvą ir nepažeidžia Sutarties 87 ir 88 straipsnių.

9 straipsnis

Išlaidų paskirstymas, jei už žalos sukėlimą atsako kelios šalys

Ši direktyva nepažeidžia nacionalinių teisės aktų nuostatų dėl išlaidų paskirstymo tada, kai už žalos sukėlimą atsako kelios šalys, ypač dėl atsakomybės paskirstymo produkto gamintojui ir vartotojui.

10 straipsnis

Išlaidų susigrąžinimo senaties terminas

Kompetentingai institucijai suteikiama teisė iškelti išlaidų, susijusių su pagal šią direktyvą taikytomis priemonėmis, susigrąžinimo bylą prieš žalą arba tokios žalos neišvengiamą (realią) grėsmę sukėlusį subjektą arba, jei taikoma, prieš trečiąją šalį ne vėliau, kaip per penkerius metus nuo minėtų priemonių pabaigos arba nuo tada, kai buvo nustatytas atsakingas subjektas arba trečioji šalis, priklausomai nuo to, kas įvyko vėliau.

11 straipsnis

Kompetentinga institucija

1. valstybės narės paskiria kompetentingą instituciją arba institucijas, atsakingas už šioje direktyvoje numatytų pareigų vykdymą.

2. Kompetentingos institucijos pareiga – nustatyti žalą arba žalos neišvengiamą (realią) grėsmę sukėlusį subjektą, įvertinti žalos reikšmingumą ir nustatyti, kokių žalos ištaisymo priemonių reikėtų imtis pagal II priedą. Todėl kompetentinga institucija turi teisę reikalauti, kad atitinkamas subjektas pats atliktų vertinimą ir pateiktų būtiną informaciją ir duomenis.

3. valstybės narės užtikrina, kad kompetentinga institucija galėtų suteikti įgaliojimus trečiosioms šalims ar reikalauti jų vykdyti būtinas žalos prevencijos arba jos ištaisymo priemones.

4. Bet kokiame pagal šią direktyvą priimtame sprendime, nustatančiame žalos prevencijos arba jos ištaisymo priemones, nurodomos tikslius pagrindas, kuriuo jis yra grindžiamas. Apie tokį sprendimą nedelsiant pranešama atitinkamam subjektui, kuris tuo pačiu metu informuojamas apie jam priklausančius teisinius teisės gynimo būdus pagal atitinkamoje valstybėje narėje galiojančius įstatymus ir apie terminus, taikomus tokiems gynimo būdams.

12 straipsnis

Prašymas imtis veiksmų

1. Fiziniai arba juridiniai asmenys:

a) kurie paveikti arba gali būti paveikti dėl žalos aplinkai, arba

b) turintys pakankamą interesą priimant aplinkosauginius sprendimus, susijusius su žala, arba kita vertus,

c) pareiškiantys apie teisės pažeidimą, jei valstybės narės administracinių pažeidimų kodeksas reikalauja to kaip būtinos sąlygos,

turi teisę pateikti kompetentingai institucijai bet kokius pastebėjimus, apie jiems žinomus žalos aplinkai arba tokios žalos neišvengiamos grėsmės atvejus, ir turi teisę prašyti kompetentingos institucijos imtis veiksmų pagal šią direktyvą.

▼B

„Pakankamą interesą“ ir „teisės pažeidimą“ apibrėžia valstybės narės.

Todėl, įgyvendinant b) punktą, visų nevyriausybinių organizacijų, skatinančių aplinkos apsaugą ir atitinkančių nacionalinės teisės aktų reikalavimus, interesas laikomas pakankamas. Įgyvendinant c) punktą, laikoma, kad tokios organizacijos taip pat turi teises, kurios gali būti pažeistos.

2. Prie prašymo imtis veiksmų pridedama atitinkama informacija ir duomenys, pagrindžiantys pateiktus pastebėjimus dėl nurodytos žalos aplinkai.

3. Jei iš prašymo imtis veiksmų ir pridedamų pastebėjimų tikėtina, kad yra žala aplinkai, kompetentinga institucija nagrinėja visus tokius pastebėjimus ir prašymus imtis veiksmų. Tokiomis aplinkybėmis kompetentinga institucija suteikia galimybę atitinkamam subjektui pareikšti savo požiūrį dėl prašymo imtis veiksmų ir pridedamų pastebėjimų.

4. Nedelsdama ir visais atvejais laikydamasi nacionalinės teisės aktų atitinkamų nuostatų, kompetentinga institucija praneša straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims, pateikusiems jai paste bėjimus, apie savo sprendimą patenkinti arba atmesti prašymą imtis veiksmų ir pateikia tokio sprendimo motyvus.

5. Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti šio straipsnio 1 ir 4 dalių žalos neišvengiamos grėsmės atvejais.

13 straipsnis

Peržiūrėjimo procedūros

1. 12 straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys turi galimybę kreiptis į teismą arba kitą nepriklausomą ir nešališką visuomeninį organą, kompetentingą peržiūrėti kompetentingos institucijos sprendimų, veiksmų arba neveikimo pagal šią direktyvą procesinį arba materialinį teisėtumą.

2. Ši direktyva nepažeidžia jokių nacionalinės teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių teisę siekti teisingumo, ir reikalaujančių, kad prieš kreipiantis dėl teisminio nagrinėjimo būtų visiškai išnaudotos administracinės patikrinimo (peržiūrėjimo) procedūros.

14 straipsnis

Finansinis užtikrinimas

1. Valstybės narės imasi priemonių paskatinti, kad atitinkami ekonomikos ir finansų subjektai kurtų finansinio užtikrinimo instrumentus ir rinkas, taip pat ir finansinius mechanizmus nemokumo atveju, kad sudarytų sąlygas subjektams naudoti finansines garantijas savo atsakomybei pagal šią direktyvą užtikrinti.

2. Iki 2010 m. balandžio 30 d. Komisija pateikia ataskaitą dėl šios direktyvos veiksmingumo faktinio žalos aplinkai ištaisymo požiūriu, dėl galimybės apdrausti III priede nurodytas veiklos sritis prieinama kaina ir dėl tokio draudimo sąlygų, ir dėl galimybės naudoti kitas finansinio saugumo rūšis. Ataskaitoje taip pat nagrinėjami tokie finansinio užtikrinimo aspektai: nuoseklus metodas, finansinės garantijos aukščiausia riba ir mažos rizikos veiklų neįtraukimas. Atsižvelgdama į šią ataskaitą ir išplėstą poveikio įvertinimą, įskaitant ir išlaidų-pelno analizę, Komisija, jei būtina, pateikia pasiūlymus dėl suderintos privalomojo finansinio užtikrinimo sistemos.

15 straipsnis

Valstybių narių bendradarbiavimas

1. Jei žala aplinkai paveikė arba gali paveikti keletą valstybių narių, šios valstybės narės bendradarbiauja, įskaitant ir atitinkamą pasikeitimą

▼B

informacija, kad užtikrintų, jog bet kurios tokios žalos aplinkai atžvilgiu būtų taikomos prevencinės ir, jei reikia, žalos ištaisymo priemonės.

2. Jei padaroma žala aplinkai, valstybė narė, kurios teritorijoje kyla ši žala, pateikia pakankamą informaciją valstybėms narėms, kurios gali būti paveiktos.

3. Jei valstybė narė nustato savo teritorijoje žalą, kuri kilo ne joje, ji gali pranešti apie tokią problemą Komisijai ir suinteresuotoms valstybėms narėms; ji gali pateikti rekomendacijas dėl žalos prevencijos ir ištaisymo priemonių priėmimo, ir pagal šią direktyvą gali siekti susigrąžinti savo patirtas išlaidas, susijusias su žalos išvengimo ir ištaisymo priemonių priėmimu.

16 straipsnis

Ryšys su nacionaline teise

1. Ši direktyva netrukdo valstybėms narėms išsaugoti arba priimti griežtesnes nuostatas, susijusias su žalos aplinkai prevencija ir ištaisymu, įskaitant ir nustatymą papildomų veiklų, kurioms būtų taikomi šios direktyvos žalos prevencijos ir ištaisymo reikalavimai, ir nustatymą papildomų atsakingų šalis.

2. Ši direktyva netrukdo valstybėms narėms priimti atitinkamų priemonių, pavyzdžiui dvigubo išlaidų susigrąžinimo draudimo, tada, kai dvigubas susigrąžinimas galėtų įvykti dėl sutampančių veiksmų kompetentingos institucijos pagal šią direktyvą ir asmens, kurio nuosavybei pakenkė žala aplinkai.

17 straipsnis

Laikinas taikymas

Ši direktyva netaikoma:

— žalai, kilusiai dėl emisijos arba įvykio, įvykusio iki 19 straipsnio 1 dalyje nurodytos datos,

— žalai, kilusiai dėl emisijos arba įvykio, įvykusio po 19 straipsnio 1 dalyje nurodytos datos, jei tokie įvykiai įvyksta dėl konkrečios veiklos, kuri vyko ir pasibaigė iki minėtos datos,

— žalai, jei nuo emisijos arba įvykio, sukėlusio žalą, praėjo daugiau kaip 30 metų.

18 straipsnis

Ataskaitos ir peržiūra

1. Ne vėliau kaip 2013 m. balandžio 30 d. valstybės narės pateikia Komisijai ataskaitą dėl patyrimo, įgyto taikant šią direktyvą. Ataskaitose pateikiama VI priede nurodyta informacija ir duomenys.

2. Vadovaudamasi minėta ataskaita, iki 2014 m. balandžio 30 d. Komisija pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai, kurioje nurodomi reikalingi pasiūlymai padaryti pataisas.

3. Straipsnio 2 dalyje nurodytoje ataskaitoje nagrinėjama:

a) kaip taikoma:

— 4 straipsnio 2 ir 4 dalys dėl taršos, kuriai taikomi IV ir V prieduose išvardyti tarptautiniai dokumentai, neįtraukimo į šios direktyvos taikymo sritį ir

— 4 straipsnio 3 dalis dėl subjekto teisės apriboti savo atsakomybę pagal 4 straipsnio 3 dalyje nurodytas tarptautines konvencijas.

Komisija atsižvelgia į patyrimą, įgytą atitinkamuose tarptautiniuose forumuose, pavyzdžiui Tarptautinėje jūrų organizacijoje ir Euratome

▼B

ir atitinkamuose tarptautiniuose susitarimuose, taip pat ir į tai, kaip šie dokumentai įsigaliojo ir kaip juos įgyvendina valstybės narės ir (arba) pakeičia, atsižvelgdama į visus atitinkamus žalos aplinkai atvejus, kilusius dėl tokios veiklos, ir naudotus žalos ištaisymo veiksmus, ir į valstybių narių taikomų atsakomybės lygių skirtumus, ir išnagrinėdama laivų savininkų ir naftos gavėjų indėlių ryšį, atsižvelgdama į visas atitinkamas studijas, kurias vykdo Tarptautinis taršos nafta kompensavimo fondas;

b) šios direktyvos taikymas aplinkos žalai, kurią sukelia genetiškai modifikuoti organizmai (GMO), ypač atsižvelgiant į patyrimą, įgytą atitinkamuose tarptautiniuose forumuose ir taikant konvencijas, pavyzdžiui Biologinės įvairovės konvenciją ir Kartagenos protokolą dėl biologinio saugumo, taip pat ir į žalos aplinkai, kurią padaro GMO, incidentus;

c) šios direktyvos taikymas saugomų rūšių ir natūralių buveinių atžvilgiu;

d) dokumentai, kurie gali būti įtraukti į III, IV ir V priedus.

19 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 2007 m. balandžio 30 d., įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos apie tai praneša Komisijai.

Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus bei lentelę, parodančią, kaip šios direktyvos nuostatos atitinka priimtas nacionalines nuostatas.

20 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

21 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

▼B

I PRIEDAS

2 STRAIPSNIO 1 DALIES A PUNKTE NURODYTI KRITERIJAI

Žalos, trukdančios pasiekti arba palaikyti buveinių arba rūšių palankiausią apsaugos būklę, dydis (reikšmingumas) turi būti vertinamas darant nuorodą į apsaugos būklę žalos padarymo metu, į jų sukurtų savybių atliekamas funkcijas ir į natūralaus atsistatymo galimybę. Reikšmingi neigiami pirminės būklės pokyčiai turėtų būti nustatomi pagal išmatuojamus duomenis, tokius kaip:

— individų skaičių, jų tankumą arba užimamą teritoriją,

— konkrečių individų arba pažeistos teritorijos vaidmenį rūšies arba buveinės apsaugai, rūšies arba buveinės retumą (įvertintą vietos, regiono ir aukštesniame lygyje, taip pat ir Bendrijos lygiu),

— rūšies galimybę daugintis (pagal šiai rūšiai arba šiai populiacijai būdingą dinamiką), jos gyvybingumą arba buveinės natūralaus atsistatymo galimybę (pagal jos tipinėms rūšims arba jų populiacijoms būdingą dinamiką),

— rūšies arba buveinės, kuriai padaryta žala, galimybę per trumpą laiką be jokio įsikišimo, išskyrus padidintas apsaugos priemones, atsinaujinti iki būklės, kuri dėl rūšies arba buveinės dinamikos virsta į būseną, tokią pačią arba geresnę už pirminę būklę.

Jei įrodomas žalos poveikis žmogaus sveikatai, tokia žala priskiriama didelei žalai.

Didele žala nelaikoma tokia žala:

— neigiami pokyčiai, mažesni už natūralius svyravimus, laikomus normaliais tai rūšiai arba buveinei,

— neigiami pokyčiai, susidarantys dėl natūralių priežasčių arba įsikišimo, susijusio su įprastu vietovių tvarkymu, kuris apibūdintas buveinės aprašuose arba tiksliniuose dokumentuose arba kurį prieš tai vykdė savininkai arba subjektai,

— žala rūšims arba buveinei, jei nustatyta, kad per trumpą laiką be jokio įsikišimo jos atsinaujins iki pirminės būklės arba iki būklės, kuri vien tik dėl rūšies arba buveinės dinamikos savybių tampa būkle, tapačia arba geresne už pirminę būklę.

▼B

II PRIEDAS

ŽALOS APLINKAI IŠTAISYMAS

Šis priedas nustato bendrą sistemą, kurios reikia laikytis parenkant tinkamiausias priemones, kurios užtikrintų žalos aplinkai ištaisymą.

1. **Žalos vandeniui arba saugomoms rūšims ar natūralioms buveinėms ištaisymas**

Žala aplinkai, susijusi su vandeniu arba saugomomis rūšimis ar natūraliomis buveinėmis, ištaisoma atkuriant pirminę aplinkos būklę per pirminį, papildomą ir kompensuojamąjį ištaisymą, kai:

a) „Pirminis“ ištaisymas – tai žalos ištaisymo priemonė, sugrąžinanti pažeistus gamtinius išteklius ir (arba) pablogėjusias funkcijas į pirminę būklę arba jos link;

b) „Papildomas“ ištaisymas – tai žalos ištaisymo priemonė, taikoma gamtos ištekliams ir (arba) funkcijoms, kompensuojant tai, jog pirminis žalos ištaisymas ne pilnai atkuria pažeistus gamtos išteklius ir (arba) funkcijas;

c) „Kompensuojamasis“ ištaisymas – tai veiksmas, kurio imamasi kompensuojant gamtos išteklių ir (arba) funkcijų laikinus nuostolius, susidarančius nuo žalos padarymo datos iki tol, kol pasiekiamas visiškas pirminio žalos ištaisymo poveikis;

d) „Laikini nuostoliai“ – tai nuostoliai, susidarantys dėl to, kad pažeisti gamtos ištekliai ir (arba) funkcijos nebegali atlikti savo ekologinių funkcijų arba atlikti funkcijų kitiems gamtos ištekliams arba visuomenei iki tol, kol pirminių arba kompensuojamųjų priemonių poveikis taps matomas. Į tokį poveikį neįeina finansinė kompensacija visuomenės nariams.

Jei įvykdžius pirminį žalos ištaisymą neatkuriama pirminė aplinkos būklė, vykdomas papildomas žalos ištaisymas. Be to, kompensuojamasis žalos ištaisymas vykdomas kompensuojant laikinus nuostolius.

Žalos aplinkai, susijusios su vandeniu, saugomomis rūšimis arba natūraliomis buveinėmis, ištaisymas taip pat reiškia, kad turi būti pašalintas neigiamo poveikio žmogaus sveikatai bet koks didesnis pavojus.

1.1. *Žalos ištaisymo tikslai*

Pirminio žalos ištaisymo paskirtis

1.1.1. Pirminio žalos ištaisymo paskirtis – atkurti pažeistų gamtos išteklių ir (arba) funkcijų pirminę būklę.

Papildomo žalos ištaisymo paskirtis

1.1.2. Jei neatkuriama pažeistų gamtos išteklių ir (arba) funkcijų pirminė būklė, vykdomas papildomas žalos ištaisymas. Papildomo žalos ištaisymo paskirtis – suteikti tokį patį gamtos išteklių ir (arba) funkcijų lygį, taip pat ir alternatyvioje vietovėje, jei reikia, panašų į tą, kuris būtų suteiktas tada, jei būtų buvusi sugrąžinta pažeistos vietovės pirminė būklė. Jei įmanoma ir reikia, alternatyvi vietovė turėtų būti geografiškai susijusi su pažeista vietove, atsižvelgiant į gyventojų, kuriems padaryta žala, interesus.

Kompensuojamojo žalos ištaisymo paskirtis

1.1.3. Kompensuojamasis žalos ištaisymas vykdomas kompensuojant gamtos išteklių ir (arba) funkcijų laikinus nuostolius iki tokių išteklių ir funkcijų atkūrimo. Tokį kompensavimą sudaro saugomų natūralių buveinių ir rūšių arba vandens papildomi pagerinimai arba pažeistoje vietovėje, arba alternatyvioje vietovėje. Į tokį kompensavimą neįeina finansinė kompensacija visuomenės nariams.

1.2. *Žalos ištaisymo priemonių nustatymas*

Pirminių žalos ištaisymo priemonių nustatymas

1.2.1. Nagrinėjamos galimybės, kurias sudaro veiksmai, skirti tiesiogiai atkurti gamtos išteklių ir (arba) funkcijų pagrindinę būseną pagreitintu arba natūralaus atsistatymo būdu.

Papildomų ir kompensuojamųjų žalos ištaisymo priemonių nustatymas

▼B

1.2.2. Nustatant papildomų ir kompensuojamųjų žalos ištaisymo priemonių apimtį, visų pirma nagrinėjami išteklių lygiavertiškumo palyginimo ir funkcijų lygiavertiškumo palyginimo metodai. Pagal minėtus metodus visų pirma nagrinėjami veiksmai, suteikiantys tokios pat rūšies, kokybės ir kiekio gamtos išteklius ir (arba) funkcijas, kaip ir pažeistieji. Jei tai neįmanoma, numatomi alternatyvūs gamtos ištekliai ir (arba) funkcijos. Pavyzdžiui, prastesnę kokybę būtų galima kompensuoti padidinant žalos ištaisymo priemonių kiekį.

1.2.3. Jei neįmanoma panaudoti pirmiausia taikomo išteklių lygiavertiškumo palyginimo arba funkcijų lygiavertiškumo palyginimo metodų, naudojami alternatyvūs vertinimo būdai. Kompetentinga institucija gali nurodyti metodą, pavyzdžiui piniginio vertinimo, kad nustatytų būtinų žalos ištaisymo papildomų ir kompensuojamųjų priemonių apimtį. Jei įmanoma įvertinti prarastus išteklius ir (arba) funkcijas, tačiau per protingą laikotarpį arba už protingą kainą negalima įvertinti išteklių ir (arba) funkcijų pakeitimo, kompetentinga institucija gali parinkti žalos ištaisymo priemones, kurių kaina atitinka apskaičiuotą prarastų gamtos išteklių ir (arba) funkcijų piniginę vertę.

Papildomos ir kompensuojamosios žalos ištaisymo priemonės turėtų būti parinktos taip, kad jos suteiktų papildomus gamtos išteklius ir (arba) funkcijas atsižvelgiant į žalos ištaisymo priemonių pageidaujamą laiką ir trukmę. Pavyzdžiui, kuo ilgesnis pirminės būklės atkūrimo laikotarpis, tuo daugiau kompensuojamųjų žalos ištaisymo priemonių vykdoma (jei kitos aplinkybės yra tokios pat).

1.3. *Žalos ištaisymo galimybių pasirinkimas*

1.3.1. Pagrįstos žalos ištaisymo galimybės, naudojant geriausias turimas priemones, turėtų būti vertinamos pagal tokius kriterijus:

— kiekvienos galimybės įtaką visuomenės sveikatai ir saugumui,

— galimybės įgyvendinimo kaštus,

— kiekvienos galimybės sėkmės tikimybę,

— tai, kaip kiekviena galimybė padės išvengti žalos ateityje ir papildomos žalos, kurią gali sukelti galimybės įgyvendinimas,

— tai, kaip kiekviena galimybė yra naudinga gamtos ištekliaus ir (arba) funkcijų kiekvienam komponentui,

— tai, kaip pagal kiekvieną galimybę atsižvelgiama į atitinkamas socialines, ekonomines ir kultūrines problemas ir kitus vietovei būdingus atitinkamus veiksnius,

— laikotarpį, per kurį bus faktiškai atkurta pažeista aplinka,

— tiek, kiek kiekviena galimybė padeda atkurti vietovę, kuriai padaryta aplinkos žala,

— geografinį ryšį su pažeista vietove.

1.3.2. Vertinant įvairias nustatytas žalos ištaisymo galimybes, gali būti pasirinktos pirminės žalos ištaisymo priemonės, kurios nevisiškai atkuria pažeisto vandens arba saugomos rūšies arba natūralios buveinės pirminę būklę arba kurios atkuria tokią būklę lėčiau. Toks sprendimas gali būti priimtas tik tada, jei gamtos ištekliai ir (arba) funkcijos, numatytos pirminėje vietovėje, yra kompensuojami didinant papildomus ir kompensuojamuosius veiksmus, skirtus suteikti gamtos išteklių ir (arba) funkcijų lygį, panašų į tą, kuris buvo numatytas. Tai pavyzdžiui bus tada, kai lygiaverčiai gamtos ištekliai ir (arba) funkcijos kitur galėtų būti suteikiamos mažesne kaina. Šios papildomos žalos ištaisymo priemonės turėtų būti nustatomos pagal 1.2.2. skirsnio taisykles.

▼B

1.3.3. Nepaisant 1.3.2. skirsnyje nustatytų taisyklių ir pagal 7 straipsnio 3 dalį, kompetentinga institucija turi teisę nuspręsti, kad jokios papildomos žalos ištaisymo priemonės nebebūtų taikomos, jei:

a) jau taikytos žalos ištaisymo priemonės užtikrina, kad jau nebėra didesnio pavojaus, kad bus padaryta neigiamas poveikis žmogaus sveikatai, vandeniui arba saugomoms rūšims ar natūralioms buveinėms, ir

b) žalos ištaisymo priemonių, kurių reikėtų imtis norint pasiekti pirminę būklę arba panašų lygį, kaštai būtų neproporcingi aplinkos gautai naudai.

2. **Žalos žemei ištaisymas**

Būtinų priemonių imamasi siekiant užtikrinti, kad bent jau teršalai būtų pašalinti, kontroliuojami, sulaikomi arba sumažinami tiek, kad užteršta žemė, atsižvelgiant į jos panaudojimą dabar ir patvirtintą žalos padarymo metu naudojimą ateityje, jau nebekeltų didesnio pavojaus, kad nebebus neigiamo poveikio žmogaus sveikatai. Toks pavojus vertinamas naudojant rizikos įvertinimo procedūras, atsižvelgiant į dirvos savybę ir funkciją, žalingų medžiagų, preparatų organizmų ir mikroorganizmų rūšį ir koncentraciją, jų rizikos bei išsisklaidymo galimybes. Naudojimas nustatomas žalos padarymo metu pagal galiojančius žemės naudojimą reglamentuojančius teisės aktus arba kitus atitinkamus teisės aktus, jei tokių yra.

Jei pakeičiamas žemės naudojimas, turi būti imamasi visų būtinų priemonių, kad būtų išvengta neigiamo poveikio žmogaus sveikatai.

Jei nėra žemės naudojimą reglamentuojančių teisės aktų arba kitų atitinkamų teisės aktų, atitinkamos teritorijos, kurioje padaryta žala, rūšį (tipą) lemia konkrečios teritorijos naudojimas, atsižvelgus į jos numatomą plėtrą.

Nagrinėjama natūralaus atsistatymo galimybė, tai yra galimybė, pagal kurią netaikomas joks žmogaus įsikišimas į atkūrimo procesą.

▼B

III PRIEDAS

3 STRAIPSNIO 1 DALYJE NURODYTOS VEIKLOS SRITYS

1. Įrangos naudojimas pagal leidimą, laikantis 1996 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyvos 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės ([1]). Tai reiškia visas Direktyvos 96/61/EB I priede išvardytas veiklas, išskyrus įrangą arba įrangos dalis, naudojamas naujų produktų ir procesų tyrimui, plėtrai ir bandymui.

2. Atliekų tvarkymo operacijos, taip pat ir atliekų bei pavojingų atliekų rinkimas, transportavimas, utilizavimas ir sunaikinimas, taip pat ir tokių operacijų priežiūra ir atliekų sunaikinimo vietų priežiūra po atliekų sunaikinimo pagal leidimą arba registraciją laikantis 1975 m. liepos 15 d. Tarybos direktyvos 75/442/EEB dėl atliekų ([2]) ir 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvos 91/689/EEB dėl pavojingų atliekų ([3]).

   Į tokią veiklą įeina, *inter alia*, sąvartynų tvarkymas pagal 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvą 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų ([4]) ir deginimo gamyklų naudojimas pagal 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/76/EB dėl atliekų deginimo ([5]).

   Įgyvendindamos šią direktyvą valstybės narės gali nuspręsti, kad į tokią veiklą neįeina srutų iš miestų nutekamųjų vandenų valymo įrengimų, apdorotų iki patvirtinto standarto, naudojimas žemės ūkio tikslams.

3. Visi išleidimai į vidaus paviršinius vandenis, kurių vykdymui reikalingas išankstinis patvirtinimas pagal 1976 m. gegužės 4 d. Tarybos direktyvą 76/464/EEB dėl taršos, kurią sukelia tam tikros pavojingos medžiagos, išleistos į Bendrijos vandens aplinką ([6]).

4. Visi medžiagų išleidimai į gruntinius vandenis, kuriems reikia išankstinio patvirtinimo pagal 1979 m. gruodžio 17 d. Tarybos direktyvą 80/68/EEB dėl požeminio vandens apsaugos nuo tam tikrų pavojingų medžiagų keliamos taršos ([7]).

5. Teršalų išleidimas arba įleidimas į paviršinius vandenis arba gruntinius vandenis, kuriam reikia leidimo, patvirtinimo arba registracijos pagal Direktyvą 2000/60/EB.

6. Vandens nuvedimas arba užtvenkimas pagal išankstinį patvirtinimą laikantis Direktyvos 2000/60/EB.

7. Gamyba, naudojimas, sandėliavimas, perdirbimas, pripildymas, išleidimas į aplinką ir transportavimas į vietą:

   a) pavojingų medžiagų, apibrėžtų 1967 m. birželio 27 d. Tarybos direktyvos 67/548/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių pavojingų medžiagų klasifikavimą, pakavimą ir ženklinimą etiketėmis, suderinimo ([8]) 2 straipsnio 2 dalyje;

   b) pavojingų preparatų, apibrėžtų 1999 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 1999/45/EB dėl pavojingų preparatų klasifikavimą, pakavimą ir ženklinimą reglamentuojančių valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų derinimo ([9]) 2 straipsnio 2 dalyje;

([1]) OL L 257, 1996 10 10, p. 26. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003.
([2]) OL L 194, 1975 7 25, p. 39. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003.
([3]) OL L 377, 1991 12 31, p. 20. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 94/31/EB (OL L 168, 1994 7 2, p. 28).
([4]) OL L 182, 1999 7 16, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003.
([5]) OL L 332, 2000 12 28, p. 91.
([6]) OL L 129, 1976 5 18, p. 23. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2000/60/EB.
([7]) OL L 20, 1980 1 26, p. 43. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 91/692/EEB (OL L 377, 1991 12 31, p. 48).
([8]) OL 196, 1967 8 16, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 807/2003.
([9]) OL L 200, 1999 7 30, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003.

▼B

c) augalų apsaugos produktų, apibrėžtų 1991 m. liepos 15 d. Tarybos direktyvos 91/414/EEB dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ([1]), 2 straipsnio 1 dalyje;

d) biocidinių produktų, apibrėžtų 1998 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/8/EB dėl biocidinių produktų pateikimo į rinką ([2]), 2 straipsnio 1 dalies a punkte.

8. Vežimas keliu, geležinkeliu, vidaus vandens keliais, jūra arba oru pavojingų prekių arba taršą sukeliančių prekių, apibrėžtų arba 1994 m. lapkričio 21 d. Tarybos direktyvos 94/55/EB dėl valstybių narių teisės aktų, susijusių su pavojingų krovinių vežimu keliais, suderinimo ([3]), A priede arba 1996 m. liepos 23 d. Tarybos direktyvos 96/49/EB dėl valstybių narių teisės aktų, susijusių su pavojingų krovinių vežimu geležinkeliais, suderinimo ([4]), priede, arba apibrėžtų 1993 m. rugsėjo 13 d. Tarybos direktyvoje 93/75/EEB dėl minimalių reikalavimų laivams, pasiruošusiems išvykti arba išvykstantiems iš Bendrijos uostų ir vežantiems pavojingas arba taršą sukeliančias prekes ([5]).

9. Įrenginių naudojimas pagal patvirtinimą, suteiktą pagal 1984 m. birželio 28 d. Tarybos direktyvą 84/360/EEB dėl kovos su pramonės įmonių keliama oro tarša ([6]), dėl teršiančių medžiagų, kurioms taikoma prieš tai minėta direktyva, išleidimo į orą.

10. Bet koks ribotas naudojimas, taip pat ir transportavimas, susijęs su 1990 m. balandžio 23 d. Tarybos direktyvoje 90/219/EEB dėl riboto genetiškai modifikuotų mikroorganizmų naudojimo ([7]) apibrėžtais genetiškai modifikuotais mikroorganizmais.

11. Genetiškai modifikuotų organizmų, apibrėžtų Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/18/EB ([8]), apgalvotas išleidimas į aplinką, transportavimas ir pateikimas į rinką.

12. Atliekų siuntimas per sienas Europos Sąjungoje, į ją arba iš jos, kuriam reikalingas patvirtinimas arba kuris yra uždraustas pagal 1993 m. vasario 1 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 259/93 dėl atliekų vežimo Europos bendrijos viduje, į Bendriją arba iš jos priežiūros ir kontrolės ([9]).

▼M1

13. Kasybos atliekų tvarkymas pagal 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/21/EB dėl kasybos pramonės atliekų tvarkymo ([10]).

▼M2

14. Saugyklų eksploatacija pagal 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo ([11]).

([1]) OL L 230, 1991 8 19, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 806/2003 (OL L 122, 2003 5 16, p. 1).
([2]) OL L 123, 1998 4 24, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003.
([3]) OL L 319, 1994 12 12, p. 7. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2003/28/EB (OL L 90, 2003 4 8, p. 45).
([4]) OL L 235, 1996 9 17, p. 25. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2003/29/EB (OL L 90, 2003 4 8, p. 47).
([5]) OL L 247, 1993 10 5, p. 19. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2002/84/EB (OL L 324, 2002 11 29, p. 53).
([6]) OL L 188, 1984 7 16, p. 20. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 91/692/EEB (OL L 377, 1991 12 31, p. 48).
([7]) OL L 117, 1990 5 8, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003.
([8]) OL L 106, 2001 4 17, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1830/2003 (OL L 268, 2003 10 18, p. 24).
([9]) OL L 30, 1993 2 6, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 2557/2001 (OL L 349, 2001 12 31, p. 1).
([10]) OL L 102, 2006 4 11, p. 15.
([11]) OL L 140, 2009 6 5, p. 114.

▼B

IV PRIEDAS

4 STRAIPSNIO 2 DALYJE NURODYTOS TARPTAUTINĖS KONVENCIJOS

a) 1992 m. lapkričio 27 d. Tarptautinė Konvencija dėl civilinės atsakomybės už naftos teršimu padarytą žalą;

b) 1992 m. lapkričio 27 d. Tarptautinė Konvencija dėl tarptautinio fondo, skirto atlyginti naftos teršimu padarytą žalą, sukūrimo;

c) 2001 m. kovo 23 d. Tarptautinė Konvencija dėl civilinės atsakomybės už žalą, kurią padaro naftos bunkerių tarša;

d) 1996 m. gegužės 3 d. Tarptautinė Konvencija dėl atsakomybės ir atlyginimo už žalą, susijusią su pavojingų ir nuodingų medžiagų vežimu jūra;

e) 1989 m. spalio 10 d. Konvencija dėl civilinės atsakomybės už žalą, padaromą vežant pavojingas prekes keliais, geležinkeliu ir vidaus navigacijos laivais.

▼B

V PRIEDAS

4 STRAIPSNIO 4 DALYJE NURODYTI TARPTAUTINIAI DOKUMENTAI

a) 1960 m. liepos 29 d. Paryžiaus konvencija dėl Trečiosios šalies atsakomybės branduolinės energetikos srityje ir 1963 m. sausio 31 d. Briuselio papildomoji konvencija;

b) 1963 m. gegužės 21 d. Vienos Konvencija dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą;

c) 1997 m. rugsėjo 12 d. Konvencija dėl papildomos kompensacijos už branduolinę žalą;

d) 1988 m. rugsėjo 21 d. Jungtinis protokolas, susijęs su Vienos Konvencijos ir Paryžiaus Konvencijos taikymu;

e) 1971 m. gruodžio 17 d. Briuselio Konvencija, susijusi su civiline atsakomybe branduolinių medžiagų vežimo jūra srityje.

▼B

VI PRIEDAS

18 STRAIPSNIO 1 DALYJE NURODYTA INFORMACIJA IR DUOMENYS

18 straipsnio 1 dalyje nurodytose ataskaitose pateikiamas žalos aplinkai pavyzdžių ir atsakomybės pagal šią direktyvą pavyzdžių sąrašas, kiekvienam pavyzdžiui pateikiant tokią informaciją ir duomenis:

1. Žalos aplinkai rūšis, žalos padarymo data ir (arba) jos aptikimas ir data, kada pradėti procesiniai veiksmai pagal šią direktyvą.

2. Atsakingo juridinio asmens arba asmenų veiklos klasifikavimo kodas ([1]).

3. Ar atsakingos šalys arba teisę turintys subjektai kreipėsi dėl teisminio nagrinėjimo proceso. (Nurodomos ieškovų rūšys ir procesinių veiksmų rezultatas).

4. Žalos ištaisymo proceso rezultatas.

5. Procesinių veiksmų užbaigimo data.

Valstybės narės į savo ataskaitas gali įtraukti bet kokią kitą informaciją ir duomenis, kuriuos jie mano esą naudingus norint tinkamai įvertinti šios direktyvos taikymą, pavyzdžiui:

1. Žalos išvengimo ir ištaisymo priemonių, apibrėžtų šioje direktyvoje, išlaidas:

   — kurias tiesiogiai apmoka atsakingos šalys, jei tokia informacija yra,

   — susigrąžintas iš atsakingų šalių *ex post facto*,

   — nesusigrąžintas iš atsakingų šalių. (Turėtų būti nurodytos nesusigrąžinimo priežastys.)

2. Veiksmų, skirtų skatinti pagal šią direktyvą naudojamus finansinio saugumo instrumentus ir jų įgyvendinimą, rezultatus.

3. Papildomų administravimo išlaidų, kurias kasmet patiria valstybinio administravimo institucijos paskirdamos ir valdydamos administracines struktūras, kurių reikia šiai direktyvai įgyvendinti ir jos vykdymui užtikrinti, įvertinimą.

([1]) Gali būti naudojamas NACE kodas (1990 m. spalio 9 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3037/90 dėl ekonominės veiklos rūšių Europos bendrijoje statistinės klasifikacijos (OL L 293, 1990 10 24, p. 1).